UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

38 Scripturas sacras sacrandus scire jubetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

C. XIII. ¶ *Auctoritatibus gentilium, eorum vanitas retunditur, atque convincitur.*

Item Auguſtinus *contra Fauſtum Manichæum, lib.13.cap.15.* a

SI quid veri de Deo Sibylla, vel Orpheus, aliive gentium vates, aut philoſophi prædixiſſe perhibentur, valet quidem aliquid ad paganorum vanitatem revincendam, non tamen ad iſtorum auctoritatem amplectendam. Quantum *b* enim diſtat de Chriſti adventu inter prædicationem Angelorum, & confeſſionem dæmoniorum; tantum inter auctoritatem prophetarum, & curioſitatem ſacrilegorum.

C. XIV. ¶ *Ad intelligentiam ſacrarum Scripturarum, ſæcularium peritia neceſſaria oſtenditur.*

Item Clemens Papa I. *epiſt.5. ad ſuos diſcipulos.*

3 ps RElatum eſt nobis, quod quidam in veſtris partibus commorantes, adverſantur ſacris *c* doctrinis: & prout eis videtur, non ſecundum traditionem patris, ſed juxta ſenſum ſuum, docere videntur. Multas enim quidam, ut audivimus, veſtrarum partium ingenioſi *d* homines, ex iis, quæ legunt, veriſimilitudines capiunt. Et ideo diligenter obſervandum eſt, ut lex Dei cùm legitur, non ſecundùm propriam ingenii intelligentiam legatur, vel doceatur. Sunt enim multa verba in ſcripturis divinis, quæ poſſunt trahi ad eum ſenſum, quem ſibi unuſquiſque ſponte præſumpſit; ſed fieri non oportet. Non enim ſenſum *e*, quem extrinſecùs adulteretis, alienum, & extraneum debetis quærere; aut quoquo modo ipſum ſcripturarum auctoritate confirmare: ſed ex ipſis ſcripturis ſenſum capere veritatis. Et ideo oportet ab eo intelligentiam diſcere ſcripturarum, qui eam à majoribus ſecundùm veritatem ſibi traditam ſervavit, ut ipſe poſſit ea, quæ rectè ſuſcepit, competenter aſſerere. Cùm ex divinis ſcripturis integram quis, & firmam regulam veritatis ſuſceperit, abſurdum non erit, ſi aliquid etiam ex eruditione communi, ac liberalibus ſtudiis, quæ fortè in pueritia attigit, ad aſſertionem veri dogmatis conferat: ita tamen, ut ubi vera didicerit, falſa & ſimulata declinet.

C. XV. ¶ *Quare prohibetur Chriſtianus poëtica figmenta legere.*

Item Iſidorus *in lib 3. ſententiarum de ſummo bono, cap.13.*

4 ps IDeò *f* prohibetur Chriſtianus figmenta legere poëtarum; quia per oblectamenta inanium fabularum mentem excitant ad incentiva libidinum. Non enim ſolùm thura offerendo, dæmonibus immolatur, ſed etiam eorum dicta libentiùs capiendo.

5 pars. *Ut itaque ex præmiſſis apparet, imperitia* g *ſacerdotibus ſemper eſſe debet adverſa: quia cum per ignorantiam cæcati* h *aliis ducatum præſtare cœperint, ambo in foveam cadunt: unde dicitur in Pſalm.* i [Obſcurentur oculi eorum, ne videant; & dorſum eorum ſemper incurva.] *Cùm enim obſcurantur illi, qui præeunt, ad ferenda onera peccatorum facilè ſequentes inclinantur. Elaborandum eſt itaque ſacerdotibus, ut ignorantiam à ſe quaſi quandam peſtem abjiciant. Licet enim ſervus* k *neſciens voluntatem domini ſui, & non faciens, dicatur vapulare paucis, non tamen hoc de omnibus generaliter intelligitur. Ait enim Apoſtolus* l, [Qui ignorat, ignorabitur.] *Quod de eo intelligendum eſt, qui noluit intelligere, ut bene ageret.*

C. XVI. ¶ *Unde* Auguſtinus *ait in libro Quæſt. veteris, ac novi Teſtamenti, quæſt. 67.*

NOn omnis ignorans immunis eſt à pœna. Ille enim ignorans poteſt excuſari à pœna, qui à quo diſceret non invenit. Iſtis autem hoc ignoſci petit, qui habentes à quo diſcerent, operam non dederunt. Hujuſmodi non licet ignorare: accipiant ergo veniam, ſi convertantur.

¶ *Caput hoc in plerisque vetuſtis Gratiani exemplaribus conjunctum eſt ſuperiori. Eſt autem reſponſio ad quæſtionem, quam præmiſit B. Auguſtinus his verbis:* Quid eſt, quod in carne poſitus Salvator *a* ait: Pater ignoſce illis, non enim ſciunt, quid eſt, quod ignoſcitur? maximè cùm dicat *b* Rex Abimelech ad Deum: Numquid gentem ignorantem perdes? Non omnis ignorans immunis eſt, &c. *In extremo autem addita ſunt nonnulla ex ipſo beato Auguſtino, quo ſententia ſit integrior.*

DISTINCTIO XXXVIII.

1 ps CUm itaque voluntaria ignorantia omnibus noxia ſit, ſacerdotibus eſt periculoſa.

C. I. ¶ *Sacerdotibus maximè ignorantia vitanda eſt.*

Unde in concilio Tolet. iiii. *cap. 24. legitur.*

IGnorantia *c* mater cunctorum errorum, maximè in ſacerdotibus Dei vitanda eſt, qui docendi officium in populis ſuſceperunt. Sacerdotes enim legere ſanctas Scripturas frequenter admonet Paulus Apoſtolus, dicens ad Timotheum *d*, [*Attende lectioni, exhortationi, & doctrinæ;*] & *e* [*ſemper permane in his.*] Sciant igitur ſacerdotes ſcripturas ſanctas, & canones *f*, ut omne opus eorum in prædicatione, & doctrina conſiſtat: atque ædificent cunctos tam fidei ſcientia, quàm operum diſciplina.

C. II. ¶ *Officialem libellum ab Epiſcopo accipiant presbyteri, cum ordinantur.*

Item ex eodem Toletan. iiii. *cap. 25.*

QVando *g* presbyteri in parochiis ordinantur, libellum officialem à ſuo ſacerdote accipiant, ut ad eccleſias ſibi deputatas inſtructi ſuccedant; ne per ignorantiam etiam in ipſis divinis ſacramentis offendant. Cùm vero ad Litanias, vel ad concilium venerint, rationem Epiſcopo ſuo reddant, qualiter ſuſceptum officium celebrent, vel baptizent.

C. III. ¶ *Inſcitia ſacerdotum nec excuſatione digna eſt, nec venia.*

Item Leo *Epiſcopus ad clerum, & plebem Conſtantinopolitanæ urbis, epiſt. 22.*

SI *h* in laicis vix tolerabilis videtur inſcitia, quantò magis in iis, qui præſunt, nec excuſatione digna eſt, nec venia?

C. IV. ¶ *Canones non licet ſacerdotibus ignorare.*

Item Cæleſtinus *univerſis Epiſcopis per Apuliam & Calabriam conſtitutis, epiſt. 3.*

NVlli *i* ſacerdotum liceat canones *k* ignorare, nec quicquam facere, quod patrum poſſit regulis obviare. Quæ enim à nobis res dignè *l* ſervabitur, ſi decretalium norma conſtitutorum pro aliquorum libitu, licentia populis permiſſa, frangatur?

C. V. ¶ *Quæ ſint ſacerdotibus neceſſaria ad diſcendum.*

---

a *Sed ibi fuſiùs.* b *ibid.* ℣. c *al. ſanis.* d *ſecundùm ingenium hominum.*] *orig.* e *al. ſenſum extrinſecùs alienum.* f *Ivo p.4.c.167. Pannorm. lib. 2. cap. 157.* g *ex Greg. in l.1. paſtor. c.1.* h *Matth.15.* i *Pſal.35.* k *Luc.12.* l *1. Cor. 14.*

a *Luc.23.* b *Gen.20.* c *Burch. l.1. cap. 100. Ivo part 5. cap. 202. Anſ. l.7. c.144.* d *1. Timoth.4.* e *Ibidem inferiùs.* f *Concil. Arel.4. c.1.* g *Burch. lib.2. cap.57. Anſ. l.7. c.113. Ivo part.3. cap.23.* h *Anſel. lib.7. cap.119. Polyc. lib. 4. tit. 4. Burch. lib.2. cap.160. Ivo part. 6. cap. 251.* i *Anſelmus lib. 7. cap. 108, Polyc. l.4. tit.4.* k *al. ſuos canones.* l *al. digna.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Item ex dictis Auguſtini.

QVæ *a* ipſis ſacerdotibus neceſſaria ſunt ad diſcendum, id eſt, liber ſacramentorum, lectionarius, antiphonarius, baptiſterium, computus, canon pœnitentialis, pſalterium, homiliæ, per circulum anni Dominicis diebus, & ſingulis feſtivitatibus aptæ. Ex quibus omnibus ſi unum defuerit, ſacerdotis nomen vix in eo conſtabit: quia valdè periculoſæ ſunt evangelicæ minæ, quibus dicitur *b*, [*Si cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt.*

¶ *Cæteri etiam Collectores Auguſtinum citant: Ferè autem omnia hæc habentur in pœnitentiali Bedæ, & in libro de officiis eccleſiaſticis, & alibi.*

C. VI. ¶ *Quæ oportet ſcire eum, qui Epiſcopus eſt ordinandus.*

Item ex VII. Synodo, *cap. 2.*

OMnes *c* pſallentes repromittimus Deo, [*In d juſtificationibus tuis meditabor, non obliviſcar ſermones tuos.*] Quòd omnes quidem Chriſtianos obſervare ſaluberrimum eſt; ſed præcipuè hos, qui hierarchicam conſecuti ſunt dignitatem. Vnde definimus omnem, qui ad epiſcopatus provehendus eſt gradum, modis omnibus pſalterium noſſe; ut ex hoc & omnis clerus, qui ſub ipſo fuerit, ita moneatur, & imbuatur. Inquiratur autem diligenter à metropolitano, ſi in promptu habeat legere ſcrutabiliter, & non tranſitoriè, tam ſacros canones, & ſanctum Evangelium, quam divini Apoſtoli librum, & omnem divinam ſcripturam; atque ſecundùm mandata Dei converſari, & docere populum ſibi commiſſum. Subſtantia enim ſummi ſacerdotii noſtri ſunt eloquia divinitùs tradita; id eſt, vera divinarum ſcripturarum diſciplina, quemadmodum magnus perhibet Dionyſius *e*. Quòd ſi diſceptaverit, & ita libenter facere, & docere minimè ſpoponderit, nullatenus conſecretur. Ait enim prophetice *f* Deus, [*Tu ſcientiam repuliſti, & ego repellam te, ne ſacerdotio fungaris mihi.*]

C. VII. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Carthaginenſi III. *c. 3.*

PLacuit, ut ordinandis Epiſcopis, vel clericis priùs ab ordinatoribus ſuis decreta conciliorum auribus eorum inculcentur; ne ſe aliquid contra ſtatuta concilii feciſſe pœniteat *g*.

C. VIII. ¶ *Sacræ ſcripturæ inhærentes non obſcurantur iniquitate mundana.*

Item Zepherinus Papa *epiſt. 1. ad Epiſcopos Siciliæ.*

SIcut ſtellas cœli non extinguit nox; ſic mentes fidelium, firmamento inhærentes ſanctæ Scripturæ, non obſcurat mundana iniquitas.

C. IX. ¶ *Ignorantia ſcripturarum, eſt ignorantia Chriſti.*

Item Hieronymus *ad Euſtochium in procemio Comment. in Eſaiam.*

SI juxta *h* Apoſtolum Paulum, Chriſtus Dei virtus eſt, Deique ſapientia, & qui neſcit ſcripturas, neſcit Dei virtutem, ejuſque ſapientiam, ignoratio ſcripturarum, ignoratio Chriſti eſt.

C. X. ¶ *A Domino ſciuntur, vel ignorantur, qui ea quæ Dei ſunt, ſapiunt, vel ignorant.*

Item Gregorius *in paſtorali, par. 1. cap. 1.*

QVi, quæ Dei ſunt 1, ſapiunt, à Domino ſapiuntur: & qui ea quæ Dei ſunt neſciunt, à Deo neſciuntur, Paulo *i* atteſtante, qui ait, [*Si quis ignorat, ignorabitur.*] *Idem a.* Quicunque ſtultus eſt in culpa, erit ſapiens in pœna.

a *Burc. l. 2. cap. 2. & l. 19. c. 8. Anſelm. l. 7. c. 109. Polyc. l. 4. tit. 31. Ivo p. 6. c. 22. Pannor. l. 3. c. 24.* b *Matth. 15.* c *Mutatus eſt periodi ductus. Ivo p. 5. cap. 372.* d *Pſal. 118.* e *Cap. 1. Eccleſ. Hierarchiæ.* f *Oſeæ 4.* g *al. pœniteant. al. aſſerant.* h *1. Cor. 1.* i *1. Cor. 14.*

1 ¶ Dei ſunt] *In loco indicato legitur:* Qui ea, quæ ſunt Domini neſciunt, à Domino neſciuntur, Paulo atteſtante, &c.

C. XI. ¶ *Non qui aliquid neſcit, ſed qui putat ſe ſcire, quod neſcit, errare probatur.*

Item Auguſtinus, *in Enchiridio ad Laurentium, cap. 17.*

2 ps QVamvis *b* errare *c*, quanta poſſumus cura, cavendum ſit, non ſolùm in majoribus, verumetiam in minoribus rebus, nec niſi rerum ignorantia poſſit errari, non tamen eſt conſequens, ut continuò erret, quisquis aliquid neſcit: ſed quiſquis ſe exiſtimat ſcire, quod neſcit. Pro vero quippe approbat falſum, quod eſt erroris proprium. Veruntamen in qua re quiſque erret, intereſt plurimum. Nam in una eademque re, & neſcienti ſciens, & erranti non errans recta ratione præponitur. In diverſis autem rebus, id eſt, cùm iſte ſcit alia, ille alia; & iſte utiliora, ille minùs utilia: vel etiam noxia; quis non in eis, quæ ille ſcit, ei præferat neſcientem? ſunt enim quædam, quæ neſcire, quam ſcire ſit melius.

3 pars. *Sed licet per ignorantiam Grammaticæ artis aliquid vitioſum proferant Epiſcopi, vel presbyteri, non tamen ideo à ſcholaſticis ſunt deſpiciendi: quia morum vitia magis, quam verborum ſunt præcavenda.*

C. XII. ¶ *Non contemnant ſcholaſtici eccleſiaſticam ſimplicitatem.*

Vnde Auguſtinus *in libro de Catechizandis rudibus, cap. 9.*

SEdulo *d* monendi ſunt ſcholaſtici 1, ut humilitate induti Chriſtiana, diſcant non contemnere, quos cognoverint morum vitia, quàm verborum amplius devitare, & cordi caſto linguam exercitatam nec conferre audeant, quam etiam præferre conſueverant. & ỹ. His etiam maximè utile eſt, noſſe ita eſſe præponendas verbis ſententias, ut præponitur animus corpori. Ex quo fit, ut ita malle debeant veriores, quam diſertiores audire ſermones, ſicut malle debent prudentiores, quàm formoſiores habere amicos. Noverint etiam non eſſe vocem ad aures Dei; niſi animi affectum. Ita enim non irridebunt, ſi aliquos antiſtites, & miniſtros eccleſiæ fortè animadverterint, vel cum barbariſmis, & ſolœciſmis Deum invocare, vel eadem verba, quæ pronunciant, non intelligere, perturbateque diſtinguere, non quia iſta minimè corrigenda ſunt; ut populus ad id, quod planè intelligit, dicat, Amen: ſed quia *e* piè toleranda ſunt ab eis, qui didicerunt, ut ſono in foro, ſic voto in eccleſia benedici. Itaque forenſis illa, nonnunquam fortè bona dictio, nunquam tamen benedictio dici poteſt.

1 ¶ Scholaſtici] *Vox iſta abeſt ab originali. Sed in eo hæc præcedunt:* Sunt item quidam de ſcholis uſitatiſſimis grammaticorum, oratorumque venientes; quos neque inter idiotas numerare audeas; neque inter illos doctiſſimos, quorum mens magnarum rerum eſt exercitata quæſtionibus. Hi ergo, qui loquendi arte cæteris hominibus excellere videntur, cùm veniunt, ut Chriſtiani fiant, hoc amplius, quàm illis illiteratis impartire debemus, quòd ſedulo admonendi ſunt, ut humilitate, &c.

C. XIII. ¶ *De eodem.*

Item Gregorius *ad Leandrum Epiſcopum Hiſpalenſem, in præfat. Moral. ad fin.*

INdignum vehementer exiſtimo, ut verba cœleſtis oraculi reſtringam ſub regulis Donati.

¶ *Hoc, & duo ſequentia capita abſunt à multis antiquis exemplaribus, neque gloſſam habent.*

a *Lib. Moralium 15. cap. 23. mutato verborum ordine.* b *Sent. l. 3. diſtin. 38. c. illud.* c *al. error. q. p. c. cavendus.*] *orig.* d *Ivo p. 6. c. 383.* e *tamen.*] *orig.*

C. XIV.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

C. XIIII. PALEA.

[*Item* Auguſtinus *de vera religione, cap.49. & cap.50.*]

LOcutio divinarum ſcripturarum ſecundùm cujuſque linguæ proprietatem accipienda eſt. Habet enim omnis lingua, ſua quædam propria genera locutionum, quæ cùm in aliam linguam transferuntur, videntur abſurda.

C. XV. PALEA.

[*Item* Hieronymus *ad Pammachium, epiſt.52. cujus initium eſt: Chriſtiani interdum pudoris eſt.*]

ECcleſiaſtica interpretatio, etiamſi habet eloquii venuſtatem, diſſimulare eam debet, & fugere *a*, ut non otioſis philoſophorum ſcholis, paucîſque diſcipulis, ſed univerſo loquatur hominum generi.

C. XVI. ¶ *Propter opprobrium ſenectutis, à parvulis, & minimis non erubeſcat diſcere epiſcopus.*

Item Clemens Papa, *epiſt.3.*

NVllus epiſcopus *b* propter opprobrium ſenectutis, vel nobilitatem generis à parvulis, vel minimis *c* eruditis, ſi quid fortè eſt utilitatis, aut ſalutis, inquirere negligat. Qui enim rebelliter vivit, & diſcere atque agere bona recuſat, magis diaboli, quàm Chriſti membrum eſſe oſtenditur: & potius infidelis, quàm fidelis monſtratur.

DISTINCTIO XXXIX.

1 ps *ECce plenariè monſtratum eſt, quòd ſacerdotes, oportet literarum tam ſacrarum, quàm ſæcularium eſſe peritos. Nunc quæritur, an ſæcularium negotiorum oporteat eos habere peritiam. Hanc prælatis eſſe neceſſariam multis rationibus probatur. Debent namque prælati ſubditis non ſolùm ſpiritualia, ſed etiam carnalia ſubſidia miniſtrare, exemplo Chriſti, qui turbas ſequentes non ſolùm verbo docebat, ſed etiam virtute ſanabat, & corporalibus alimentis reficiebat. Vt autem prælati hæc omnia plenè poſſint perficere, ſæcularium negotiorum oportet eos habere ſolertiam: ut eorum cautela & eccleſiæ ſerventur indemnes, & cuique neceſſaria pro ſuo modò miniſtrentur. Vndè quidam in epiſcopum electus, à Beato Gregorio pro ſua ſimplicitate repellitur, ne ejus occaſione res eccleſiæ dilapidarentur.*

C. I. ¶ *Sæcularium negotiorum imperiti non ſunt in epiſcopos ordinandi.*

Sic enim ſcribit Gregorius *clero & nobilibus Neapol. lib.8. epiſt.40.*

PEtrus *d* diaconus, quem à vobis electum aſſeritis, omnino (ut dicitur) ſimplex eſt: & noſtis, quia talis hoc tempore in regiminis debet arce conſtitui, qui non ſolùm de ſalute animarum, verùm etiam de extrinſeca ſubjectorum utilitate, & cautela ſciat eſſe ſollicitus.

DISTINCTIO XL.

1 ps *OPortet* c *quoque epiſcopum eſſe ornatum, & hoſpitalem. Ornamenta epiſcopalia, virtutes debent intelligi, quæ à Domino eis repromittuntur, cùm dicitur,* [Sacerdotes *f* ejus induam ſalutari.] *Vnde in veteri* g *teſtamento variis veſtibus ex præcepto Domini ſacerdotes ornati leguntur: quia multimodis virtutibus debet ſplendere vita pontificis, ut gradui conferat decorem, quem ab eo non accepit. Non enim loca, ſed vita, & mores ſanctum faciunt ſacerdotem. Vnde ex ſuſcepto officio non licentiam peccandi, ſed neceſſitatem bene vivendi ſe noverint aſſecutos.*

a *al. non fugere.* b *abeſt ab originali.* c *al. minus.* d *Anſelm. lib.6. cap.13. Polyc. lib.2. tit.1.* e *1.Tim.3.* f *Pſal.132.* g *Exod.28.*

C. I. ¶ *Officium ſacerdotis non confert, ſed adimit peccandi licentiam.*

Vnde Symmachus Papa *ait.*

NOn *a* nos beatum Petrum, ſicut dicitis, à Domino cum ſedis privilegiis, vel ſucceſſores ejus, peccandi judicamus licentiam ſuſcepiſſe. Ille perennem meritorum dotem cum hæreditate innocentiæ miſit ad poſteros. Quod illi conceſſum eſt pro actuum luce, ad illos pertinet, quos par converſationis ſplendor illuminat. Quis enim ſanctum dubitet eſſe, quem apex tantæ dignitatis attollit? In quo ſi deſunt bona acquiſita per meritum, ſufficiunt, quæ à loci deceſſore præſtantur. Aut enim claros ad hæc faſtigia erigit: aut qui eriguntur, illuſtrat.

¶ *Caput hoc, quod citatur ex Symmacho, eſt in libro quem pro Symmacho Ennodius diaconus ſcripſit: jureq; Symmachi nomine citatur, quòd eum librum Symmachus, & univerſa quinta ſynodus pro cauſa Symmachi habita ſic approbarunt, ut parem ei cum ſynodis, & Apoſtolicis decretis auctoritatem tribuerint.*

C. II. ¶ *Filii ſanctorum ſunt, qui exercent opera eorum.*

Item Hieronymus *ad Heliodorum, epiſt.1.*

NOn *b* eſt facile ſtare loco Pauli, & tenere gradum Petri, jam cum Chriſto regnantium: quia hinc 1 dicitur, non ſanctorum filii ſunt, qui tenent loca ſanctorum, ſed qui exercent opera eorum.

1 ¶ Quia hinc] *Hæc uſque ad finem non ſunt inventa apud B. Hieronymum, ex quo tamen, aut ex ejus dictis, citant cæteri collectores.*

C. III. ¶ *Morum nobilitas, non loci, vel generis, ſacerdotes notificet.*

Item Gregorius.

NOs *c* qui præſumus, non ex locorum, vel generis dignitate, ſed morum nobilitate innoteſcere debemus: nec urbium claritate, ſed fidei puritate.

C. IIII. ¶ *Non loca, vel ordines, ſed merita nos Deo jungunt.*

Item Gregorius *ad Anaſtaſium presbyterum, lib.6. epiſt.29. vel c.193.*

NOn *d* loca vel ordines creatori noſtro proximos faciunt: ſed ei nos merita bona jungunt, aut mala disjungunt.

C. V. ¶ *Magnitudo peccati, vel dignitatis quemque fortiter dejicit.*

Item Ioannes Chryſoſtomus, [*id eſt, auctor operis imperfecti in Matthæum, homilia 40. ad c.21.*]

2 ps HOmo Chriſtianus fortiter cadit in peccato propter duas cauſas, aut propter magnitudinem peccati, aut propter altitudinem dignitatis.

C. VI. ¶ *Damnatur Apoſtolicus, qui ſuæ, & fraternæ ſalutis eſt negligens.*

Item ex dictis *e* Bonifacii 1 martyris.

3 ps SI *f* Papa ſuæ, & fraternæ ſalutis negligens, deprehenditur inutilis, & remiſſus in operibus ſuis, & inſuper à bono taciturnus, quod magis officit ſibi, & omnibus, nihilominus innumerabiles populos catervatim ſecum ducit, primo mancipio gehennæ, cum ipſo plagis multis in æternum vapulaturus. *g* Hujus culpas iſtic redarguere præſumit mortalium nullus: quia cunctos ipſe judicaturus, à nemine eſt judicandus, niſi deprehendatur à fide devius: pro cujus perpetuo ſtatu univerſitas fidelium tantò inſtantius orat, quantò ſuam ſalutem poſt Deum ex illius incolumitate animadvertit propenſius pendere.

a *Polyc. l.3. tit.7.* b *Infrà 2. q.7. c. non omnes. Polyc. lib.3. tit.8. Burch. l.1. c.207. Ivo p.5. c.321.* c *Burch. l.1. c.208. Ivo p.5. cap.322. Polyc. l.3. tit.7.* d *Polyc. ibid.* e *al. geſtis.* f *Ivo p.5. c.23.* g *al. vapulaturos.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN